

Den hävdade skärgården

Ljudet av bråkande får blandas med en gröngölings gälla och skarpa rop. En bålgeting brummar förbi på väg mot sitt bo i en gammal ek. Marken täcks av en prunkande blomsterprakt. En mångfald som finns här tack vare människan och betande djur.

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol

I skärgårdens inre och mellersta delar finns ett landskap som är väldigt speciellt. Det har formats av människan genom århundraden. Här finns ett småskaligt kulturlandskap, med betade skogar och hagmarker, åkerlyckor och ängar. Variationen i landskapet ger förutsättningar för en stor biologisk mångfald. Den regelbundna hävden och den relativt näringsfattiga jordmånen gynnar många konkurrenssvaga arter och skapar ett av de artrikaste växtsamhällena på jorden.

De många växtarterna lockar även till sig en mångfald av fjärilar, skalbaggar och andra insekter, som i sin tur blir mat åt fåglar.

Betade skogar

Kor och får betar inte bara i hagmarkerna utan även i skogen. Skogsbruket är småskaligt och under lång tid har man tagit ved och virke för husbehov. I kombination med betande djur har det skapat ljusa, glesa och varma skogar. Dessa skogar är väldigt artrika och gynnar både örter, svampar, insekter och många fåglar.

Mångfalden återskapas

Många små jordbruk i skärgården har lagts ner på grund av minskad lönsamhet och antalet betesdjur har blivit färre. Följden blir att skogar och hagmarker växer igen och den biologiska mångfalden minskar.

För att bevara detta unika natur- och kulturlandskap måste man röja bort sly och unga träd. Det ökar ljusinsläppet och skapar skogar med omväxlande öppna och slutna partier. På många öar återinförs betet och djur skeppas mellan öar eller från fastlandet.

Mångsysslare

Traditionellt har skärgårdsborna varit mångsysslare och bedrivit skogs- och jordbruk vid sidan av den huvudsakliga inkomstkällan som ofta varit fiske. Att ha många ben att stå på är fortfarande viktigt. Idag utgör skötsel av skärgårdens unika kulturlandskap och turism betydelsefulla ingredienser.

The inner and central parts of the archipelago contain a very special landscape. It is a small scale rural landscape that has been shaped by man over hundreds of years with grazed woodlands, pastures, small fields and meadows. The variation in the landscape creates conditions for high biodiversity. Many small farms in the archipelago have been abandoned and the number of grazing animals has declined. This results in the woodlands and pastures becoming overgrown and a reduction in the biodiversity. To conserve this unique natural and cultural landscape, small bushes and young trees need to be cleared regularly as well as being continually grazed. This increases the amount of light and creates woodlands with a greater variation of open and shaded parts. In this way, further loss of biodiversity can be prevented.

Blodnäva
Geranium sanguineum

Stenskvätta
Oenanthe oenanthe

Sexfläckig bastardsvärmare
Zygaena filipendulae

Gräsgrön guldbagge
Cetonia aurata

Ljung
Calluna vulgaris

Gröngöling
Picus viridis

Stare
Sturnus vulgaris

Nattviol
Platanthera bifolia

Blodsopp
Neoboletus luridiformis

Gulspary, hane
Emberiza citrinella

Bålgeting
Vespa crabro

Kattfot
Antennaria dioica

Blåsuga
Ajuga pyramidalis

Gulspary, hona
Emberiza citrinella

Månslåbräken
Botrychium lunaria

Adam och Eva
Dactylorhiza latifolia

Slätterfibbla
Hypochaeris maculata

Jungfrulin
Polygala vulgaris

Kamjordstjärna
Gastrum pectinatum

Solvända
Helianthemum nummularium

Brudbröd
Filipendula vulgaris

Tulkört
Vincetoxicum hirundinaria

Producerad med ekonomiskt bidrag från Europeiska unionens finansiella instrument Life.